

La promesa de la Primera Esmena

Fa un parell de setmanes, un jutge de districte federal va ordenar l'ingrés en presó de Judy Miller, una periodista de *The New York Times*. L'únic crim que va cometre fou fer la seua feina segons els propòsits dels pares fundadors d'aquesta nació. Això és el que va passar i la raó per la qual ens n'hauríem de preocupar, tots plegats.

El 6 de juliol del 2003, Joseph C. Wilson IV –antigament oficial de carrera de serveis exteriors, que tenia al càrrec els afers de Bagdad, i que va ser ambaixador– va escriure un article en aquesta mateixa pàgina [*The New York Times*] titulat “El que no vaig trobar a l'Àfrica”. L'article va servir per contrarestar les al·legacions de l'administració Bush pel que feia a la capacitat d'armes nuclears de Saddam Hussein.

Vuit dies més tard, Robert Novak, un articulista sindicat, va escriure un article en què identificava la dona de Wilson, Valerie Plame, com a “operatiu d'armes de destrucció massiva” per a la CIA. “Dos alts funcionaris de l'administració em van dir que fou precisament Plame qui va suggerir que enviaren Wilson per investigar les al·legacions segons les quals l'Iraq havia intentat comprar urani enriquit de Níger”, va escriure Novak. Després de l'informe de Novak, van haver-hi altres periodistes que van escriure històries en què contaven que havien rebut informacions semblants sobre Plame, que venien de fonts confidencials del Govern, en una maniobra que molts consideren que fou un intent de castigar Wilson per parlar contra l'administració, tot posant al descobert que la seua dona era un membre de la CIA. Ha quedat demostrat, però, que Judy Miller no fou una de les que va oferir aquesta informació.

Com que els oficials del Govern que havien revelat l'estatus de Plame com a operatiu de la CIA podien haver comès un delicta, el Departament de Justícia va obrir una investigació per trobar-ne els responsables.

Al llarg d'aquesta investigació, els detalls de la qual encara són secrets, alguns

periodistes foren citats a comparèixer per donar informació sobre la font de la filtració, i els van amenaçar amb la presó si no ho feien.

El 12 d'agost, Miller va rebre una citació en què li reclamaven informació sobre unes converses que, segons sembla, havia mantingut amb un alt càrrec del Govern, en què s'hauria mencionat la identitat i la connexió amb la CIA de l'esposa de Wilson. La van citar a comparèixer, tot i que mai no va publicar res que fera referència a Wilson ni a la seua dona.

No és l'únic cas recent en què el Govern cita Miller perquè revele les seues fonts. El 12 de juliol, el mateix fiscal va demanar la presència de Miller i d'un altre corresponsal de *Times*, Philip Shenon, perquè identificaren una altra font. Curiosament, aquesta investigació feia referència a uns articles que ella havia escrit tres anys abans sobre les entitats islàmiques que es dediquen a la caritat, i el possible suport que donen al terrorisme. Com a part d'aquesta persecució de les fonts confidencials dels periodistes, el fiscal ha arribat, fins i tot, a demanar els informes de la companyia de telèfons perquè li donen una llista detallada de les trucades dels periodistes.

La premsa no pot dur a terme el seu treball si les seues fonts d'informació (i especialment les fonts d'informació sobre el Govern) són retallades. Ja ho sabem, que la premsa no és perfecta. Som humans i cometem errades. Però els pares de la nostra Constitució i de la Primera Esmena entenen que ho fem per una bona raó, i per això van dir que els periodistes havíem de funcionar com un “quart poder.” Com va dir el jutge Justice Potter Stewart, “la finalitat principal de les garanties constitucionals de llibertat és crear una quarta institució fora del govern, com a control addicional a les tres branques oficials (executiu, legislatiu i judicial)”.

Els fundadors de la nostra democràcia van entendre que el nostre Govern també era una institució humana, que es podia equivococar. Per això van redactar la Pri-

mera Esmena, que donava a la premsa la capacitat d'investigar els problemes dels tres poders de l'Estat, i poder-les donar a conèixer al públic. D'aquesta manera, la premsa esdevenia així un puntal per obligar els governs a retre comptes davant de tots els ciutadans.

Una eina essencial de què la premsa ha de gaudir, si és que ha de complir la funció que li pertoca, és la capacitat de reunir i de rebre informació confidencialment, de tots els que podrien patir represàlies pel fet d'oferir aquesta informació sobre el Govern, perquè tothom hi pugua tenir accés. Si la promesa de confidencialitat no és aplicada i reforçada, les fonts s'acabaran de seguida, i la premsa només es podrà basar, per fer les informacions, en els pronunciaments oficials del Govern.

Ara fa vint-i-cinc anys, un periodista del *The New York Times*, Myron Farber, va ser engarjolat per no voler revelar les fonts confidencials, també. Va estar 40 dies en una cel·la de la presó de Nova Jersey. Com a resposta a aquesta injustícia, el Parlament de Nova Jersey va augmentar la protecció dels periodistes i va aprovar una “lleï escut” que els permetia no revelar les fonts d'informació.

Malgrat que el Govern federal no té cap lleï escut, la gran majoria dels estats, i també del Districte de Colúmbia, han posat en marxa proteccions legals per als periodistes. Hi ha algunes d'aquestes lleis que semblen un “privilegi absolut” per als periodistes, però d'altres estableixen un test molt estricte que el Govern ha de complir abans d'empresonar un periodista. Potser són signes del temps, o potser és quelcom més capciós el que ha fet que el nombre de periodistes amenaçats de presó pel Govern federal haja augmentat espectacularment.

Arthur Ochs Sulzberger Jr.
és diputat i editor, i Russell T. Lewis és
executiu en cap de
'The New York Times'
© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa